

Cuprins

Abrevieri	19
Introducere. Etiologia corupției. Evoluția percepției corupției	23
Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție	65
CAPITOLUL I	
Dispoziții generale	67
Articolul 1	67
<i>Comentarii</i>	67
Proprietatea publică	67
CAPITOLUL II	
Reguli speciale de comportament privind anumite categorii de persoane, în scopul prevenirii faptelor de corupție	145
Articolul 2	145
<i>Comentarii</i>	145
Sfera de influență, funcție de conducere într-un partid	145
Obținerea unui folos necuvenit pentru sine sau pentru altul	151
Articolul 3	159
<i>Curtea constituțională</i>	160
Excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 și art. 10 ¹ -10 ⁴ din Legea nr. 115/1996 pentru declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere și de control și a funcționarilor publici	160
Articolul 4	164
<i>Comentarii</i>	164
Darurile și donațiile menționate în Legea nr. 78/2000	164
CAPITOLUL III	
Infrațiuni	166
<i>Secțiunea 1. Categoriile de infrațiuni</i>	166
Articolul 5	166
<i>Comentarii</i>	167
Infrațiunea de luare de mită în forma continuată	167
Calitatea de salariat a unui jucător profesionist de fotbal	171
Luarea de mită, lobby, trafic de influență, europarlamentar	173
<i>Jurisprudență</i>	177
Infrațiune. Unitate naturală. Infrațiune continuată. Trafic de influență	177
Achitare. Lipsa unui element constitutiv al infrațiunii. Inexistența faptei. Trafic de influență	177
Trafic de influență. Confiscare	178
Trafic de influență. Art. 5 din Legea nr. 78/2000. Art. 6 din Legea nr. 78/2000. Încadrare juridică	178

<i>Secțiunea a 2-a. Infrapecțiuni de corupție</i>	178
Articolul 6	178
<i>Comentarii</i>	179
Traficul de influență	179
Luare de mită.....	202
Obiectul material al infracțiunii și paguba materială	278
Șantajul.....	280
Șantajul în noul Cod penal	283
Înșelăciune, intenție, criterii de evaluare	286
Înscrisuri oficiale	288
Comisionul	296
Infrapecțiuni de corupție și de serviciu comise de alte persoane.....	300
Mita și împrumutul	303
Competența procurorului în faza urmăririi penale în cazul infracțiunii de primire de foloase necuvenite	305
Infrapecțiunea continuată	310
Sechestrul asigurător.....	312
<i>Curtea Constituțională</i>	326
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 78/2000, în ansamblul său, precum și, în mod special, a dispozițiilor art. 1, art. 6 și art. 7	329
<i>Jurisprudență</i>	330
Dare de mită. Asocierie în vederea săvârșirii de infracțiuni	330
Luare de mită, sume de bani dobândite prin săvârșirea infracțiunii, drepturi salariale, confiscare specială, îmbogățire fără justă cauză	334
Luare de mită în formă continuată, medic expert al asigurărilor sociale în cadrul comisiei de evaluare și expertiză medicală a Casei Județene de Pensii	343
Infrapecțiuni de serviciu, primire de foloase necuvenite	367
Încadrare juridică. Șantaj. Fals intelectual	370
Aplicarea prevederilor art. 19 din Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor în sensul reducerii limitelor de pedeapsă prevăzute de lege pentru infracțiunile reținute	370
Vânzare diplome de licență. Încălcarea deontologiei profesionale. Încălcarea atribuțiilor de serviciu. Distingție. Stabilirea coordonatelor din punct de vedere penal sau disciplinar și a condițiilor ce pot sta la baza angajării uneia dintre cele două forme de răspundere. Elementul material al infracțiunii de luare de mită. Nu orice act de conduită imoral se circumscrie sferei penalului	377
Obligații decurgând din contractul de privatizare. Individualizarea pedepselor aplicate inculpatului atât sub aspectul quantumului, cât și sub aspectul modalității de executare. Obligatorietatea motivării soluției pronunțate de instanța de judecată – element necesar pentru exercitarea controlului judecătoresc. Pedeapsa complementară constând în interzicerea dreptului de a fi ales în autoritățile publice sau în funcții electice publice și a dreptului de a ocupa o funcție implicând exercițiul autorității de stat. Constrângerea morală. Condiții pentru reținerea cauzei care înlătură caracterul penal al faptei	378

Infracțiunea de trafic de influență. Conținut constitutiv. Neschimbarea încadrării juridice a faptei din art. 257 C. pen. anterior în art. 257 C. pen. anterior raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, normă de trimitere. Achitarea inculpatului. Instigare neurmă de executare la infracțiunea de înșelăciune și instigare la infracțiunea de fals intelectual. Infracțiunea de complicitate la folosirea cu rea-credință a bunurilor societății. Infracțiunea de transmitere de informații cu caracter secret și confidențial. Conținutul obiectiv al infracțiunii de încercare de a determina mărturia mincinoasă.....	391
Infracțiunea de dare de mită. Elemente constitutive. Justificarea schimbării încadrării juridice din concurs ideal de infracțiuni într-o singură infracțiune de dare de mită, în contextul existenței unității naturale de infracțiune prin raportare la împrejurarea în care a avut loc acțiunea și la singura urmare produsă – știrbirea adusă prestigiului funcționarului public. Individualizarea judiciară a pedepsei. Modalitatea de executare – suspendarea condiționată a pedepsei.....	412
Trafic de influență. Denunțator. Restituirea banilor. Acte premergătoare. Luarea măsurilor asigurătorii.....	414
Luarea de mită și traficul de influență. Obținerea creditului fără garanții	415
Comision. Înșelăciune. Restabilirea situației anterioare infracțiunii	416
Fals material. Abuz în serviciu. Evaziune fiscală	417
Evaziune fiscală prevăzută în art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005, de deținere în afara antrepozitului fiscal a produselor accizabile supuse marcării, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător, peste limita a 10.000 de țigarete, prevăzută în art. 296 ¹ alin. (1) lit. l) din Legea nr. 571/2003, și contrabandă, prevăzută în art. 270 alin. (1) și (3) combinat cu art. 274 și art. 275 din Legea nr. 86/2006	418
Funcționar cu atribuții de control	426
Luare de mită. Complicitate	427
Atribuții de control	430
Articolul 6¹	430
<i>Comentarii</i>	431
Abrogarea textului de incriminare, paralelisme de reglementare	431
Restrângerea dreptului de a beneficia de reducerea pedepselor, darea de mită	431
Traficul de influență și înșelăciunea	439
Aplicarea legii în timp în cazul unui trafic de influență săvârșit anterior intrării în vigoare a Legii nr. 161/2003. Problema confiscării speciale	442
<i>Curtea Constituțională</i>	444
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) lit. c) și art. 6 ¹ alin. (3) și (4) din Legea nr. 78/2000, precum și ale art. 78, art. 257, art. 304, art. 320 alin. (2) și art. 327 alin. (1) din Codul de procedură penală	444

Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 78/2000	444
Art. 6 ¹ alin. (2) și (4) nu afectează imparțialitatea judecătorilor și nu creează inegalități între cetățeni.....	445
<i>Jurisprudență</i>	446
Trafic de influență	446
Faptele de corupție ale conductorilor de tren.....	447
Arestare. Condiția pericolului concret.....	448
Luare de mită. Expert tehnic. Funcționar	448
Trafic și consum de droguri de mare risc. Administrarea probelor. Individualizarea pedepsei. Condițiile pentru reducerea limitelor pedepselor legale. Protecția martorilor.....	449
Trafic de influență. Art. 5 din Legea nr. 78/2000. Art. 6 din Legea nr. 78/2000. Încadrare juridică.....	450
Trafic de influență. Denunțator. Neconfiscarea valorilor și bunurilor date făptuitorului	450
Nepedepsirea făptuitorului și restituirea banilor, valorilor sau a oricăror altor bunuri care au făcut obiectul infracțiunii.....	451
Articolul 7	453
<i>Comentarii</i>	454
Funcționar cu atribuții de control	454
<i>Curtea Constituțională</i>	455
<i>Jurisprudență</i>	455
Cerere de schimbare a încadrării juridice.....	455
Primirea de foloase necuvenite. Lipsa caracterului penal al fetei atunci când conexitatea cauză-efect între actul licit și cel ilicit lipsește. Elemente ce trebuie probate din punctul de vedere al laturii subiective	456
Trafic de influență. Administrarea unui probatoriu complet, corect interpretat; înregistrările audio analogice; noțiunea de „autentic”; simultaneitatea înregistrării	463
Infracțiunea de dare de mită. Eroare de fapt, greșita achitare	466
Infracțiuni de luare de mită în formă continuată, fals intelectual, complicitate la furt calificat, distrugere și purtare abuzivă. Calitatea procesuală activă a părții civile MAI	468
Măsura preventivă a obligării de a nu părăsi țara. Scopul măsurii preventive. Inițiere și constituire a unui grup infracțional organizat, corupție, folosire de documente falsificate la autoritatea vamală, infracțiuni contra drepturilor de marcă industrială înregistrată	469
Cerere de liberare provizorie sub control judiciar. Justificarea menținerii măsurii arestării preventive.....	476
Atribuții de control, nu de execuție. Inspector de specialitate în cadrul primăriei	478
Luare de mită. Elementul material. Mijloacele de probă. Înregistrările audio sau video. Funcționar. Atribuții de constatare și sancționare a contravențiilor. Prezumția de nevinovăție	479
Aplicarea art. 5 C. pen. anterior. Înlăturarea prevederilor art. 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000	482

Articolul 8	483
<i>Comentarii</i>	483
Răspunderea managerilor, directorilor sau administratorilor societăților comerciale	484
Măsurile de remediere și sancțiuni prevăzute în legea bancară, Legea nr. 58/1998 și în O.U.G. nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului	489
Răspunderea penală prevăzută în Legea nr. 31/1990	492
Răspunderea penală prevăzută în Legea nr. 161/2003	495
Răspunderea penală prevăzută în Codul penal	496
Articolul 8¹	501
Articolul 8²	501
<i>Comentarii</i>	501
Fapte săvârșite de către funcționari străini sau în legătură cu aceștia	501
Articolul 9	503
<i>Comentarii</i>	503
Abrogarea textului de incriminare	503
Săvârșirea infracțiunii de către mai multe persoane	504
<i>Jurisprudență</i>	508
Confiscare specială. Dare de mită. Sume de bani oferite uneia dintre persoanele prevăzute în art. 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000. Dispozitive electronice apte să servească la falsificarea instrumentelor de plată electronică. Temeiurile confiscării	508
Secțiunea a 3-a. Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție	508
Articolul 10	508
<i>Comentarii</i>	510
Corupția politică prin abuzul de resurse publice	510
Schimbul de terenuri. Abuz în serviciu contra intereselor publice	525
Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție în Legea nr. 78/2000	549
Valoarea comercială reală	563
Fals intelectual. Consecințe juridice. Foloase necuvenite	571
Acordarea ilegală de credite	576
Tranzacția comercială în sensul art. 10 lit. a) din Legea nr. 78/2000	577
Credite și subvenții	579
Sfera noțiunilor de credite și subvenții, în sensul Legii nr. 78/2000	580
Acordarea ilegală de credite în scopul obținerii de foloase necuvenite	595
Utilizarea în alte scopuri a sumelor de bani acordate în baza unui contract de ajutor financiar nerambursabil	597
Confiscarea specială	602
Măsurile asigurătorii	606
<i>Curtea Constituțională</i>	614
Acordarea de credite cu încălcarea legii	614
Valoarea comercială reală	614
Libertatea economică	615

Acordarea de credite. Modalitate de incriminare.....	616
Ofițeri de poliție judiciară. Efectuarea de acte de cercetare penală.....	617
Privatizare.....	617
Acordarea de credite cu încălcarea legii sau a normelor de creditare.....	617
Acordarea de credite. Modalitate de incriminare.....	618
Norme de creditare.....	618
Utilizarea creditelor sau a subvențiilor în alte scopuri. Exercițare abuzivă.....	619
Utilizarea creditelor sau a subvențiilor în alte scopuri.....	620
Dreptul la un proces echitabil. Garanții.....	620
Garantarea și ocrotirea în mod egal a proprietății private.....	621
Redactare defectuoasă a textului.....	621
<i>Jurisprudență</i>	622
Utilizarea în mod repetat a sumelor obținute cu titlu de credit în alte scopuri. Fapte cu caracter continuat. Fals în înscrisuri sub semnătură privată.....	622
Acordarea de subvenții cu încălcarea legii. Scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite.....	624
Flagrant. Trafic de influență. Atribuții de serviciu.....	631
Utilizarea creditelor în alte scopuri.....	632
Valoarea de piață. Poziția psihică a compliceului. Efectuarea de acte de comerț incompatibile cu funcția. Obiect juridic. Tulburare însemnată.....	632
Infracțiunea de spălare a banilor. Infracțiunea prevăzută de art. 10 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 78/2000.....	641
Articolul 11	648
<i>Comentarii</i>	649
Abrogarea textului de incriminare.....	649
Infracțiunea prevăzută în art. 11 din Legea nr. 78/2000.....	649
Infracțiunea prevăzută în art. 11 din Legea nr. 78/2000.....	653
Judecătorul-sindic, subiect al infracțiunii de remunerație injustă.....	660
Infracțiuni de serviciu.....	663
Conflict de interese.....	665
<i>Curtea Constituțională</i>	697
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (2) din Legea nr. 78/2000, art. 217 alin. (4) din Codul de procedură penală și art. 10 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002.....	697
Constatări tehnico-științifice.....	697
Primirea de foloase necuvenite.....	698
<i>Jurisprudență</i>	698
Articolul 12	698
<i>Comentarii</i>	698
Procedura insolvenței, piața de capital, tranzacția comercială în sensul art. 10 lit. a) din Legea nr. 78/2000. O privire istorică.....	698
Abuzul de piață.....	701

Compararea incriminărilor din art. 12 al Legii nr. 78/2000 și din art. 279 alin. (1) raportat la art. 245 din Legea nr. 297/2004	703
<i>Curtea Constituțională</i>	707
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 lit. a) din Legea nr. 78/2000	707
<i>Jurisprudență</i>	708
Acte de comerț incompatibile cu funcția	708
Articolul 13	709
<i>Curtea Constituțională</i>	709
Urmărire penală. Valoarea pagubei cauzate	709
Ambiguitatea textului de lege	710
<i>Jurisprudență</i>	710
Infrațiuni de corupție. Finanțarea ilegală a campaniei electorale prin intermediul trofeului calității. Folosire a creditului societății într-un scop contrar intereselor societății. Spălare de bani în formă continuată. Abuz în serviciu în formă calificată și continuată. Fals în înscrisuri sub semnătură privată sub forma participației improprii și în formă continuată. Fals intelectual la Legea contabilității, sub forma participației improprii. Concurs de infrațiuni	710
Divulgare de informații, echivocul probatorului, infrațiunile de luare de mită și dare de mită, complicitate, sustragere sau distrugere de înscrisuri	740
Articolul 13¹	754
<i>Comentarii</i>	755
Regim sancționator mai aspru	755
<i>Curtea Constituțională</i>	755
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 13 ¹ din Legea nr. 78/2000	755
<i>Jurisprudență</i>	756
Săvârșirea infracțiunii de șantaj de către o persoană ce ocupă o funcție publică	756
Articolul 13²	758
<i>Comentarii</i>	758
Caracter de retribuție	758
Criterii distinctive la unele infracțiuni de serviciu sau în legătură cu serviciul	759
Plângerea prealabilă în cazul abuzului în serviciu	761
<i>Curtea Constituțională</i>	764
<i>Jurisprudență</i>	765
Grup infracțional organizat, contrabandă, complicitate la abuz în serviciu contra intereselor publice. Determinarea legii mai favorabile în raport cu fiecare instituție care se aplică în mod autonom. Criterii de determinare a legii penale mai favorabile, sistematizate de doctrina penală. Regimul sancționator pentru infracțiunea continuată	765

Abuz în serviciu contra intereselor publice, organ de poliție judiciară, aprecierea probelor, infracțiunea de fals intelectual – infracțiune mijloc în realizarea infracțiunii scop, abuzul în serviciu, unitatea de rezoluție infracțională, prescripție, răspunderea civilă delictuală	767
Achiziții. Infracțiuni de corupție. Abuz în serviciu contra intereselor publice cu consecințe deosebit de grave. Elementele constitutive ale infracțiunii. Achitare. Omisiunea primei instanțe de a stabili exact situația de fapt și modul de exercitare de către inculpați a atribuțiilor de serviciu, raportat la funcțiile deținute. Lipsa unor precizări relative la consecințele economice ale activității inculpaților asupra patrimoniului regiei autonome și la normele aplicabile achizițiilor realizate de către inculpați. Casarea hotărârii și reținerea cauzei spre rejudecare în fond	777
Abuz în serviciu. Daune morale	781
Neglijență în serviciu. Raport de cauzalitate. Răspundere civilă solidară	781
Articolul 14	782
Articolul 15	782
<i>Comentarii</i>	782
Tentativă	782
Articolul 16	783
<i>Secțiunea a 4-a. Infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție</i>	783
Articolul 17	783
<i>Comentarii</i>	784
Abrogarea textului de incriminare	784
Unele considerații privind săvârșirea infracțiunii de către mai multe persoane	784
Obligațiile vamale în cazul efectuării de operațiuni ilegale de import	788
Subiectul activ al infracțiunii de spălare a banilor	794
Infracțiunile vamale de competența Direcției Naționale Anticorupție	797
<i>Curtea Constituțională</i>	798
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000, precum și a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 124/2005 privind modificarea și completarea Legii nr. 78/2000	798
Rațiuni de politică penală	799
Falsul și uzul de fals săvârșite în condițiile Legii nr. 78/2000	799
Falsul și uzul de fals	800
Spălarea banilor	800
<i>Jurisprudență</i>	801
Infracțiunea de fals intelectual. Forma continuată. Fapte de corupție. Individualizarea pedepsei. Judecata în cazul recunoașterii vinovăției. Procedura simplificată	801
Infracțiuni de corupție, trafic de influență, fals în înscrisuri sub semnătură privată, spălare a banilor	802
Spălarea banilor, lipsa laturii subiective	811

Organul judiciar competent să dispună desființarea totală sau parțială a unui înscris falsificat în cauzele în care acțiunea penală s-a stins în faza de urmărire penală, printr-o soluție de netrimitere în judecată adoptată de procuror	812
Trafic de droguri de mare risc. Tentativa. Infracțiune consumată.....	813
Asociere pentru săvârșirea de infracțiuni. Elemente constitutive	813
Evaziune fiscală. Fals intelectual prevăzut în Legea contabilității nr. 82/1991	814
Proxenetism. Trafic de persoane. Deosebiri.....	814
Trafic de influență.....	814
Fals. Uz de fals.....	815
Instigare la fals în înscrisuri sub semnătură privată, fonduri din bugetul general al Uniunii Europene	815
Fals în înscrisuri sub semnătură privată	816
Articolul 18	817
<i>Comentarii</i>	818
Metodologia cercetării infracțiunilor de corupție.....	818
Concurența neloială	828
Bancruta frauduloasă	831
Bancruta frauduloasă. Modalitate alternativă.....	833
Particularități ale expertizelor financiar-contabile.....	836
Înscrisuri oficiale.....	837
<i>Secțiunea a 4¹-a. Infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene</i>	841
Articolul 18¹	841
<i>Comentarii</i>	841
Protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene, combaterea fraudei.....	841
Prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, achiziții, situații urgente și extraordinare	842
<i>Curtea Constituțională</i>	846
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6, art. 9, art. 14, art. 23, art. 25-28 ¹ , art. 30, art. 65, art. 68 ¹ , art. 69-74, art. 136-138, art. 143-152, art. 160-160 ^b , art. 161-170, art. 200-264, art. 270, art. 274, art. 287, art. 385 ⁹ alin. (1) pct. 10 din Codul de procedură penală din 1968 și, în special, ale art. 262 pct. 1 lit. a) din Codul de procedură penală din 1968 și ale art. 5, art. 18 ¹ alin. (1) și art. 18 ² alin. (1) din Legea nr. 78/2000	846
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (2), art. 13 și art. 22 din Legea nr. 78/2000, precum și a dispozițiilor art. 13 alin. (1), (12) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002	847
<i>Jurisprudență</i>	847
Schimbarea nelegală a destinației unor sume din fonduri nerambursabile.....	848

Articolul 18²	849
<i>Jurisprudență</i>	849
Fonduri utilizate în alte scopuri. Deturnare de fonduri	849
Articolul 18³	850
Articolul 18⁴	851
Articolul 18⁵	851
<i>Comentarii</i>	851
Infrațiuni împotriva intereselor financiare ale comunităților europene. Formele unității infracționale împotriva intereselor financiare ale comunităților europene	851
<i>Curtea Constituțională</i>	854
Infrațiuni distincte cu un regim sancționator mai sever	854
Secțiunea a 5-a. Dispoziții comune	855
Articolul 19	855
<i>Comentarii</i>	856
Abrogarea art. 19	856
<i>Curtea Constituțională</i>	858
Instituția confiscării speciale	858
<i>Jurisprudență</i>	858
Confiscare specială. Dare de mită. Sume de bani oferite uneia dintre persoanele prevăzute în art. 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000. Dispozitive electronice apte să servească la falsificarea instrumentelor de plată electronică. Temeiurile confiscării	858
Articolul 20	859
<i>Comentarii</i>	859
Posibilitatea instituirii unui sechestrul asigurător în timpul instrucției penale	859
<i>Jurisprudență</i>	868
Trafic de influență. Confiscare	868
 CAPITOLUL IV	
Dispoziții procedurale	869
<i>Secțiunea I. Dispoziții generale</i>	869
Articolul 21	869
<i>Curtea Constituțională</i>	869
Competența instanțelor judecătorești	869
<i>Jurisprudență</i>	870
Infrațiuni flagrante	870
Articolul 22	882
<i>Comentarii</i>	882
Sesizarea organelor de urmărire penală în noua legislație	882
Desfășurarea urmăririi penale în noul Cod de procedură penală	892
Conducerea și supravegherea activității organelor de cercetare penală de către procuror	901
Evoluția instituției supravegherii exercitate de procuror în activitatea de urmărire penală și poliția judiciară	906
Sesizarea penală	909

<i>Curtea Constituțională</i>	911
<i>Jurisprudență</i>	912
Restituirea cauzei la procuror pentru refacerea urmăririi penale.	
Nerespectarea dispozițiilor privitoare la sesizarea instanței	912
<i>Secțiunea a 2-a. Dispoziții speciale privind descoperirea și urmărirea</i>	
<i>infracțiunilor</i>	912
Articolul 23	912
<i>Comentarii</i>	912
Omisivitatea sesizării	912
Articolul 24	913
<i>Comentarii</i>	913
Subiecții activi	913
Articolul 25	913
Articolul 26	914
<i>Comentarii</i>	914
Divulgarea informațiilor secrete de serviciu sau nepublice	914
Prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private	
în sectorul comunicațiilor electronice	914
Interceptări, înregistrări, art. 91 ¹ din Codul de procedură penală	
anterior, proces echitabil, dreptul la viață privată, acte	
premergătoare	919
Conservarea datelor informatice sau provenite din sisteme de	
telecomunicații	932
<i>Curtea Constituțională</i>	939
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 91 ¹ -91 ³ din	
Codul de procedură penală, cu referire la art. 228 din același cod, a	
dispozițiilor art. 26, art. 27 și art. 28 din Legea nr. 78/2000, a	
dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 134/2005	
pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a	
Guvernului nr. 43/2002 și a dispozițiilor art. 16 din Ordonanța de	
urgență a Guvernului nr. 43/2002	939
Articolul 26¹	941
<i>Comentarii</i>	942
Obținerea mijloacelor de probă. Indicii temeinice. Prezumția de	
nevinovăție	942
Inviolabilitatea domiciliului personal al judecătorilor și soțiilor lor	950
<i>Curtea Constituțională</i>	951
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 ¹ alin. (10)	
din Legea nr. 78/2000	951
Articolul 27	952
<i>Comentarii</i>	952
Respectarea vieții private. Observații asupra unui proiect de lege	
privind protecția drepturilor și libertăților fundamentale	952
Dreptul la un proces echitabil, dreptul la apărare, schimbarea	
încadrării juridice, dreptul de a fi informat în mod detaliat cu privire	
la natura și cauza acuzației	957

Mijloace materiale de probă. Ridicare de obiecte. Utilizarea informațiilor electronice stocate.....	961
Dreptul la informare cu privire la drepturile procedurale. Norme privind dreptul la informare al persoanelor suspectate sau acuzate cu privire la drepturile lor în cadrul procedurilor penale și la acuzarea care le este adusă	967
Dosarul Poșta Română, abuz în serviciu în formă calificată.....	975
Publicarea de date privind supravegherea persoanelor și numărul autorizațiilor date pentru interceptarea unor convorbiri.....	977
Curtea Constituțională	978
Constituționalitatea dispozițiilor art. 11 alin. (1)-(3) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție.....	978
Articolul 28	980
<i>Comentarii</i>	981
Prevenirea și combaterea criminalității organizate.....	981
Articolul 29	981
<i>Comentarii</i>	982
Momente procesuale	982
Curtea Constituțională	982
Justiția se realizează prin instanțele judecătorești stabilite de lege	982
Competența instanțelor judecătorești. Procedura de judecată	983
Jurisprudență	984
Compunerea completului care judecă în primă instanță, la judecătorii, tribunale și curți de apel, infracțiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.....	984
Compunerea instanței. Infracțiuni de corupție săvârșite de alte categorii de persoane decât cele prevăzute în Legea nr. 78/2000	987
Liberare provizorie sub control judiciar. Compunerea instanței. Infracțiuni prevăzute în Legea nr. 78/2000.....	989
Secțiunea a 3-a. Dispoziții comune	990
Articolul 30	990
<i>Jurisprudență</i>	990
Publicarea hotărârii de condamnare	990
Utilizarea în mod repetat de sume în alte scopuri decât din contractele de creditare	990
Articolul 31	991
Curtea Constituțională	991
Articolul 32	991
CAPITOLUL V	
Dispoziții finale	992
Articolul 33	992
<i>Comentarii</i>	992

Legea mai favorabilă, imprescriptibilitate, prescripție, norme de competență, norme de procedură, regula neretroactivității, legea de incriminare, Legea nr. 27/2012	992
Aplicarea legii penale în timp	1002
Prescripția răspunderii penale.....	1031
<i>Curtea Constituțională</i>	1036
Aplicarea legii penale mai favorabile	1036
Principiul înfăptuirii justiției în numele legii.....	1043
În loc de încheiere	1045
Ordonanța de urgență nr. 43 din 4 aprilie 2002 privind Direcția Națională Anticorupție	1049
Indice	1057
Bibliografie	1061

Dorin Ciuncan

**PREVENIREA, DESCOPERIREA
ȘI SANȚIONAREA FAPTELOR
DE CORUPȚIE**

Legea nr. 78 din 8 mai 2000

Ediția a II-a, revăzută și adăugită

Universul Juridic

București

-2015-

ABREVIERI

alin.	alineat
<i>apud</i>	citat după
art.	articol
BNR	Banca Națională a României
B. Of.	Buletinul Oficial
B.J.	Buletinul jurisprudenței
c.	contra, versus
C. Ap.	Curtea de Apel
Cas. II	Înalta Curtea de Casație și Justiție, secția a II-a
C. Cass	Curtea de casație franceză
C. civ.	Codul civil
C. com.	Codul comercial
C.D.	Culegere de decizii ale Tribunalului Suprem
CEDH	<i>Cour Européenne des Droits de l'Homme, European Court of Human Rights</i>
CEDO	Curtea Europeană a Drepturilor Omului
<i>cf.</i>	<i>confer</i>
C. fisc.	Codul fiscal
C.N.V.M.	Comisia Națională a Valorilor Mobiliare
col.	colegiu
Convenție	Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale
C. pen.	Cod penal
C. pen. anterior	Codul penal din 1969
C. pr. civ.	Codul de procedură civilă
C. pr. pen.	Codul de procedură penală
C. pr. pen. anterior	Codul de procedură penală din 1968
CSJ	Curtea Supremă de Justiție
<i>Culegere</i>	<i>Culegere de decizii</i> a curții de apel, tribunalului, Curții Supreme de Justiție
dec. (civ./pen.)	decizia (civilă/penală)
ed.	ediția
Ed.	Editura
H.G.	Hotărârea Guvernului
<i>ibidem</i>	în același loc
ICCJ	Înalta Curte de Casație și Justiție
<i>idem</i>	același, la fel, tot așa
lit.	litera
J.N.	Revista „Justiția Nouă”
JO	<i>Journal Officiel</i> (francez)
Jud.	Judecătoria

M. Of.	Monitorul Oficial al României
n.n.	nota noastră
O.G.	Ordonanța de Guvern
O.U.G.	Ordonanța de urgență a Guvernului
op. cit.	opera citată
p.	pagina
pct.	punctul
pp.	paginile
RDC	Revista de Drept Comercial
RDP	Revista de Drept Penal
RRD	Revista Română de Drept
R.A.	Regie Autonomă
s. (pen./civ./mil.)	secția (penală/civilă/militară)
sent. (pen./civ.)	sentința (penală/civilă)
s.n.	sublinierea noastră
<i>sqq.</i>	și următoarele
<i>supra</i>	mai sus
ș.a.	și alții (altele)
t.	tomul
Trib.	Tribunalul
Trib. jud.	Tribunalul județean/județului
Trib. reg.	Tribunalul regional/regiunii
Trib. Suprem	Tribunalul Suprem
vol.	volumul

Extrasele de jurisprudență au fost adaptate în susținerea argumentării.

*Abordările teoretice au plecat de la **cazuri concrete**, încercând să aducă **soluții practice**. Aprecierea valorii pertinente și a relevanței pentru practică ne aparține; fiind pur subiectivă, constituie doar un simplu moment de reflecție pentru cei interesați.*

Cunoașterea problematicii legate de dreptul penal și procesul penal nu poate oferi totuși decât o perspectivă limitată asupra fenomenului judiciar actual (autorități, implicații politice etc.).

*Ne bucurăm **dacă punctele de vedere exprimate** vor reprezenta un sprijin în activitatea operativ-curentă sau, cel puțin, un moment de reflecție doctrinară pentru magistrați și avocați.*

***Este permisă** orice utilizare **privată** (reproducere ulterioară), sub rezerva dreptului moral prevăzut în art. 10 lit. b) din Legea nr. 8/1996, modificată, și sub sancțiunea prevăzută în art. 140 din aceeași lege.*

În baza art. 140, este interzisă orice reproducere, cu limitările din art. 33 și art. 34.

*Lucrarea cuprinde referiri la actele normative, jurisprudență și doctrină până la data de **1 mai 2015**. Comentariile poartă amprenta datei când au fost elaborate; este evident că soluțiile doctrinare își păstrează în întregime valabilitatea pro rata temporis.*

Sunt enunțate rezumate sau extrase din jurisprudență; pentru textele mai întinse am folosit croșete.

*Avem în vedere și Decizia Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în M. Of. nr. 549 din 3 august 2011, prin care Curtea a statuat că sintagma „în vigoare” din cuprinsul dispozițiilor art. 29 alin. (1) și ale art. 31 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, este constituțională în măsura în care se interpretează în sensul că sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror **efecte juridice continuă să se producă** și după ieșirea lor din vigoare.*

INTRODUCERE. ETIOLOGIA CORUPȚIEI. EVOLUȚIA PERCEPȚIEI CORUPȚIEI

Și nimic nu corupe mai dezastruos, mai profund și mai puternic decât minciuna.

Mihail Sebastian

În Europa Centrală și de Est, capitalismul este construit pe ruinele socialismului, **de sus în jos**, de către o parte a fostelor cadre comuniste. Aici, postcomunismul este un sistem de relații sociale instabile acționând în ultimă instanță în sensul introducerii mecanismelor pieței. Într-un astfel de sistem, cei care exercită autoritatea și puterea efectivă sunt alții decât proprietarii reali, inițiali.

Postcomunismul beneficiază de un nivel înalt de acumulări de capital realizate în perioada socialistă, noua clasă operând **redistribuirea** proprietății centralizate, neavând intenția **restabilirii** dreptului de proprietate, a restituirii proprietăților¹.

O parte substanțială a nomenclaturii politice a devenit proprietară prin încetinirea procesului de restituire a proprietăților sau a drepturilor de proprietate².

Este astăzi posibil – sperăm³ – să se probeze (juridicește) afirmația că „noua proprietate capitalistă nu este rezultatul unei investiții creatoare de noi valori, ci al unei inginerii financiare de proporții naționale”⁴.

Corupția constituie o amenințare pentru democrație, pentru supremația dreptului, echității sociale și a justiției, erodând principiile unei administrații eficiente, subminând economia de piață și punând în pericol stabilitatea instituțiilor statale.

Una dintre principalele cauze ale prezenței și perpetuării corupției este lipsa unui cadru legislativ coerent și stabil, magistrații fiind confrunțați cu un volum foarte mare de dosare în care sunt incidente prevederile mai multor legi conținând dispoziții confuze și chiar contradictorii, neclare și fără rigoare juridică, ceea ce determină adoptarea unor soluții controversate, criticabile. Corupția apare acolo unde există indiferență din partea comunității sau lipsa unor politici adecvate. „În societățile cu o cultură în care mita este un lucru obișnuit, granița dintre acceptabil și inacceptabil este, adesea, greu de delimitat”⁵.

¹ C. Cojocaru, *Crima numită privatizare*, pe:

http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/cojocaruc/Crima_numita_privatizare.pdf.

² G. Eyal, I. Szelenyi, E. Townsley, *Noua elită conducătoare din Europa de Est*, Ed. Omega, București, 2001; C. Cosmin, *Tranziția la vecini. Noua elită conducătoare din Europa de Est. Capitalism de sus în jos*, în *Lumea* magazin nr. 10/2003.

³ „Singura întrebare cu rost în fața valului de zăngănit de cătușe și descinderi ale D.N.A. printre politicienii la cel mai înalt nivel este când, dacă și mai ales cum se vor finaliza acțiunile procurorilor care au explodat în plină campanie electorală”. Altfel spus, vor fi finalizate dosarele Microsoft, EADS, cel al retrocedărilor, Lukoil și orice urmează să mai apară până la mijlocul lui noiembrie cu condamnări pe măsura așteptărilor pe care astăzi primele cercetări ale D.N.A. le provoacă? (pe <http://www.ziare.com/stiri/dna/avalansa-provocata-de-bulgarele-justitiei>, 17 octombrie 2014).

⁴ A. Blandiana, *Fals tratat de manipulare*, Ed. Humanitas, București, 2013, p. 125.

⁵ *Enciclopedia Universală Britannica*, Ed. Litera, Encyclopedia Britannica Inc., 2010, *sub voce* Corupție.

Domeniile și relațiile sociale vulnerabile la corupție, precum și evoluția legislației în domeniul protecției proprietății, privatizării, reorganizării judiciare și achizițiilor publice nasc multiple controverse și discuții cu privire la mecanismele de protecție și de combatere a fenomenului infracțional. Lipsa unui statut clar al proprietății a favorizat extinderea corupției într-o perioadă în care România se afla în plin proces de tranziție¹, în loc de restabilirea dreptului de proprietate producându-se o redistribuire a avuției naționale².

În iulie 2012, Comisia Europeană a prezentat un Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind progresele înregistrate de România începând cu 2007³.

Comisia consideră că rezultatele obținute de România în materie de combatere a corupției la nivel înalt au reprezentat unul dintre cele mai importante progrese înregistrate în cadrul Mecanismului de cooperare și de verificare.

Comisia remarcă „necesitatea accelerării progreselor în ceea ce privește recomandările sale referitoare la reforma sistemului judiciar, la integritate și la lupta împotriva corupției”. Comisia va monitoriza îndeaproape progresele, în cadrul unui dialog constant cu autoritățile române, iar la sfârșitul anului 2013 va prezenta un raport cu privire la procesul de reformă⁴.

În raportul Comisiei Europene privind progresele înregistrate de România în cadrul Mecanismului de cooperare și de verificare este punctat răspicat faptul că în **domeniul achizițiilor publice** reforma stagnează. Potrivit Comisiei, „deficiențele în acest domeniu sunt o importantă sursă de corupție”⁵.

Comisia recomandă ca verificările *ex ante* să fie făcute de ANI, instituție căreia să i se acorde resurse în acest scop.

În raport se arată: „progresele par foarte limitate în ceea ce privește prevenirea și pedepsirea corupției legate de achizițiile publice. Pașii înainte făcuți în combaterea corupției la nivel înalt nu au fost însoțiți de progrese în domeniul achizițiilor publice”⁶.

Ca urmare a crizei economice și, mai ales, financiare pe care o traversează întreaga economie mondială, unul dintre cele mai afectate domenii de activitate este reprezentat de sectorul investițiilor; mediul economic românesc a resimțit pe deplin impactul acestei crize, impact reflectat și prin scăderea semnificativă a volumului investițiilor directe în România.

Sistemul achizițiilor publice este deficitar și generează întârzierea, blocarea și chiar anularea unor proiecte importante de dezvoltare a infrastructurii, potrivit Consiliului

¹ „Anevoiasă și nesfârșită tranziție” – L. Boia, *De ce este România altfel?*, Ed. Humanitas, București, 2012, p. 90 *sqq.* Spațiul în care se întinde, triumfătoare, mahalaua (p. 95).

² Theophyle/Politeia, „Libertate nu am avut, nici piață liberă și nici o clasă mijlocie, care poate forma o dreaptă funcțională” ([www.fpromania](http://www.fpromania.ro) nr. 30/2012). O problemă majoră a fost redistribuirea „avuției naționale” și acumularea tâlhărească a acesteia.

³ Comisia Europeană, Bruxelles, 30 ianuarie 2013, COM(2013)47 final, Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind progresele înregistrate de România în cadrul Mecanismului de cooperare și de verificare. Pe [Ec.europa.eu/cvm/docs/com_2013_47_ro.pdf](http://ec.europa.eu/cvm/docs/com_2013_47_ro.pdf) și pe www.mediafax.ro.

⁴ Pe [Ec.europa.eu/cvm/docs/com_2013_47_ro.pdf](http://ec.europa.eu/cvm/docs/com_2013_47_ro.pdf) și pe www.mediafax.ro. A se vedea și declarația scrisă a președintei ICCJ, judecător dr. L.D. Stanciu, cu privire la raportul MCV, pe <http://www.juridice.ro/241926/iccj-despre-raportul-mcv.html>.

⁵ Comisia Europeană, Bruxelles, 30 ianuarie 2013 COM(2013)47 final, *Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind progresele înregistrate de România în cadrul Mecanismului de cooperare și de verificare.*

⁶ Comisia Europeană Bruxelles, 30 ianuarie 2013, COM(2013)47 final.

Investitorilor Străini. Sunt de subliniat **inconsistențele în reglementările achizițiilor, practici neunitare** interinstituționale și un deficit relativ de resurse, combinat cu procese interne ineficiente ale principalilor actori implicați în acest domeniu.

Consiliul propune adoptarea unor soluții cât mai urgente pentru **îmbunătățirea sistemului de achiziții publice**, dar și creșterea stabilității și eficacității cadrului de reglementare. Este necesară realizarea unei analize profunde a impactului pe care modificările legislative le-ar aduce¹, **reducerea birocrăției și accelerarea proceselor** din interiorul sistemului de achiziții publice.

Se constată **numărul încă ridicat de contestații**, în ciuda măsurilor luate pentru reducerea lor. Astfel, Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor ar trebui să aibă o **monitorizare mai strânsă a tendinței și naturii contestațiilor**.

O altă problemă identificată este **conflictul de interese**, fiind necesară dezvoltarea unor metodologii adecvate care să ducă la depistarea acestora.

Consiliul propune ca rolul și domeniul de control ale diverselor autorități implicate în achizițiile finanțate cu fonduri europene să fie clar delimitate, iar autoritățile să analizeze oportunitatea implementării unui sistem național de certificare și acreditare pentru operatorii economici care participă la licitații².

Este necesară îmbunătățirea platformei SEAP, sprijinirea și specializarea autorităților contractante, o abordare proactivă în domeniul depistării cartelurilor și practicilor anticoncurențiale la achiziții și indexarea prețurilor din contractele a căror implementare depășește un an.

Redistribuirea avuției naționale. Fenomenul corupției este universal și nu este propriu numai societății românești. Experiența democratică a arătat că fenomenul corupției are un impact direct asupra dezvoltării economice și sociale, distruge beneficiile potențiale ale forțelor de piață libere, regulile economiei de piață sunt distorsionate, iar societățile comerciale „licitează pe comision” pentru a obține un contract economic profitabil.

Privind la modul general, fenomenul corupției presupune un acord ilicit care are la bază un proces de negociere infracțională, presupune interese de natură economică ale ambelor părți, din care una are calitate de funcționar public, și care se desfășoară în condiții de clandestinitate și confidențialitate³.

Corupția poate fi definită ca fiind: „Abuzul de putere săvârșit în exercitarea funcției publice de un angajat al administrației publice, indiferent de statut, structură sau poziție ierarhică, în scopul obținerii unui profit personal, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, persoană fizică ori juridică”⁴. Credem că s-ar mai putea adăuga, în subsidiar, și **folosirea neadecvată a unor informații dobândite din interiorul sistemului**. Este lucrul ce dă credibilitate și putere funcționarului corupt.

¹ Consiliul Investitorilor Străini (FIC), în dialog despre stimularea absorbției fondurilor europene pentru investiții în infrastructură prin îmbunătățirea sistemului de achiziții publice din România, pe <http://www.fic.ro/press>, 14 martie 2013.

² I. Dobrescu, *Investitorii străini sunt nemulțumiți că nu au destul acces la achizițiile publice*, pe <http://www.zf.ro/eveniment>, 15 martie 2013.

³ Din 1990, România a fost un „magazin cu dulciuri” din care s-au înfruptat toți cei care au avut cheia sau cei care au reușit să-și aranjeze un șperaclu. *România înghețată: Magazinul cu dulciuri*, pe <http://www.contributors.ro/politica-doctrine>.

⁴ MAI, Direcția Generală Anticorupție, Campania „Corupția te condamnă!”, 2012. Enciclopedia Universală Britannica. dorin.ciuncan.com.

Pornind de la aceste caractere ale corupției, și capacitatea organismelor statului cu atribuții în prevenirea și combaterea acestui fenomen este diminuată – sub aspectul posibilității de a intra în posesia unor informații cu valoare operativă, în timp util – de caracterul ascuns, insidios al negocierii infracționale.

În literatură se vorbește despre o serie de fenomene sociale caracteristice **capitalismului timpuriu**, ca naștere rapidă a unor mari inegalități sociale, aici aflându-se și o cauză a extinderii corupției. În condițiile crizei economice „inevitabil asociate restruc-turării și tranziției și pe fundalul unei recesiuni economice planetare, funcțiile economice ale statului nu sunt transferate unor alte organizații, ca în democrațiile occidentale”¹. Aceste fenomene par să întovărășească, imprevizibil, cel puțin într-o primă etapă, tranziția spre economia de piață².

Fenomenul corupției are și el o dinamică proprie, în sensul că a suferit și suferă în continuare modificări cantitative și calitative. Trecerea la economia de piață și descătușarea inițiativei private pe fondul unui aparat birocratic învechit a făcut ca fenomenul corupției să prolifereze într-o multitudine de noi domenii. Cu titlu de exemplu, menționăm apariția fenomenelor de corupție în domeniul financiar-bancar în vederea obținerii unor credite; interesul în vederea obținerii în condiții avantajoase a unor spații comerciale; intrarea în posesia unor autorizații de funcționare, a unor licențe de import-export; privatizarea frauduloasă a unor operatori economici cu capital de stat etc. „Nu vrem să recunoaștem că, din păcate, privatizările au fost în proporție de 80% un eșec. După cum nu vrem să recunoaștem că, iată, vindem acțiuni la companii strategice, în perioadă de criză, în condițiile în care capital autohton nu există. Trebuie să recunoaștem că, din păcate, am distrus mult. Au dispărut industrii care au fost competitive dintotdeauna, cu exporturi de peste 80-90% în Vest. Cu prea mare ușurință, începând din '90 încoace, am acceptat prea multe sfaturi de afară, spre binele nostru, și binele a dus la situația de astăzi a României. Ar fi trebuit să vorbim despre o Românie cu un PIB de trei ori mai mare decât cel de astăzi”³.

Între 2002-2008, au fost privatizate de către AVAS circa 250 de societăți comerciale, printre care, SC Automobile Dacia SA Mioveni, SC Aro SA Câmpulung Muscel, SC Chimcomplex SA Borzești, SC Bere Azuga SA Azuga, SC Republica SA București, SC Marmosim SA Simeria, SC Lafarge Agregate Betoane SA București, SC Letea SA Bacău, SC Eforie SA Eforie Sud, SC Siderurgica SA Hunedoara, SC Petrotub SA Roman, SC Tubinox SA București, SC Agricola International SA Bacău, SC Lactate Harghita SA Miercurea Ciuc, SC Sintofarm SA București, SC Cramele Halewood SA Ploiești etc.⁴.

Astfel, între anii 1998 și 2008, toate instituțiile publice implicate în procesul de privatizare (ADS, APAPS/AAVAS, OPSPI, ministere de resort-sănătate, turism,

¹ M. Botez, *Intellectualii din Europa de Est*, Ed. Fundației Culturale Române, București, 1993, p. 113.

² *Ibidem*, pp. 112-113. A se vedea D. Ciuncan, *Corupția în spațiul public*, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p. 11 sqq. A se vedea și T. Gallagher, *Deceniul pierdut al României. Mirajul integrării europene după anul 2000*, Ed. All, București, 2010.

³ N. Văcăroiu, citat în C. Medrega, M. Panaete, *Fostul prim-ministru PSD Nicolae Văcăroiu afirmă că 80% din privatizările din România au fost un eșec. Este adevărat sau nu?*, pe <http://www.zf.ro/analiza/fostul-prim-ministru-psd, 5> aprilie 2013.

⁴ Pe <http://www.dcnews.ro/mobile/de-ce-ar-putea-ajunge-dacia-agricola-sau-lafarge-la-dna>.